

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
การสอบกลางภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

วิชา ENE 325 Electromagnetic fields and waves
สอบ วันศุกร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

ภาควิชา วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ปีที่ 3
เวลา 9.00-12.00 น.

คำเตือน

1. ข้อสอบวิชานี้มี 5 ข้อ 7 หน้า (รวมใบปะหน้า)
2. ให้ทำทุกข้อลงในข้อสอบ
3. ไม่อนุญาตให้นำเอกสารประกอบการเรียนเข้าห้องสอบ
4. อนุญาตให้ใช้เครื่องคำนวณได้
5. ให้เขียนชื่อ-นามสกุล และเลขประจำตัวลงในข้อสอบทุกหน้า

เมื่อนักศึกษาทำข้อสอบเสร็จ ต้องยกมือบอกกรรมการคุมสอบ
เพื่อขออนุญาตออกนอกห้องสอบ
ห้ามนักศึกษานำข้อสอบและกระดาษคำตอบออกนอกห้องสอบ

นักศึกษาซึ่งทุจริตในการสอบ อาจถูกพิจารณาโทษสูงสุดให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

ชื่อ-สกุล.....รหัสประจำตัว.....

อาจารย์ราชดิ ศิลพันธ์
ผู้ออกข้อสอบ
โทร 0-2470-9062

ข้อสอบนี้ได้ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการประจำภาควิชาแล้ว

ผศ.ดร.วุฒิชัย อัสวินชัยโชติ

หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

1. พิกัดทรงกลม (r, θ, ϕ)

Differential element

volume: $dv = r^2 \sin \theta dr d\theta d\phi$

surface vector: $d\vec{s} = r^2 \sin \theta d\theta d\phi \hat{a}_r$

2. พิกัด Cylindrical (ρ, ϕ, z)

Differential element

volume: $dv = \rho d\rho d\phi dz$

surface vector (ด้านบน): $d\vec{s} = \rho d\rho d\phi \hat{a}_z$

surface vector (ด้านข้าง): $d\vec{s} = \rho d\phi dz \hat{a}_\rho$

3. เวกเตอร์หนึ่งหน่วย (Unit vector) $\hat{a}_R = \frac{\vec{R}}{R}$

4. การแปลงจากพิกัดคาร์ทีเซียนไปเป็นพิกัดทรงกระบอก

ขนาด	เวกเตอร์หนึ่งหน่วย
$x = \rho \cos \phi$ $y = \rho \sin \phi$ $z = z$	$\begin{bmatrix} \hat{a}_x \\ \hat{a}_y \\ \hat{a}_z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \phi & -\sin \phi & 0 \\ \sin \phi & \cos \phi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \hat{a}_\rho \\ \hat{a}_\phi \\ \hat{a}_z \end{bmatrix}$

5. Electric flux $\psi = \oint \vec{D} \cdot d\vec{S}$ coulomb

6. Gauss's law $Q_{en} = \oint \vec{D} \cdot d\vec{S}$ coulomb

7. $\vec{E} = \frac{\vec{D}}{\epsilon}$ V/m

โดย $\epsilon = \epsilon_r \epsilon_0$

ϵ_r = relative permittivity (ϵ_r ของอากาศ = 1)

ϵ_0 = free space permittivity = 8.854×10^{-12} F/m

8. Work $W = -Q \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{L}$ J

9. Electric potential $V = - \int_A^B \vec{E} \cdot d\vec{L}$ V

10. Boundary conditions สำหรับรอยต่อที่ปราศจากประจุอิสระ

$$\vec{E}_{t1} = \vec{E}_{t2}$$

$$\vec{D}_{n1} = \vec{D}_{n2}$$

โดยมุมที่สนามไฟฟ้าทำกับรอยต่อคือ $\theta = \tan^{-1} \left(\frac{|E_t|}{|E_n|} \right)$

ชื่อ _____ รหัสประจำตัว _____ เลขที่นั่งสอบ _____

1. Electric field calculation: จากเนื้อหาวิชาที่ผ่านมา มีกฎหรือวิธีใดบ้างที่สามารถนำมาใช้ในการคำนวณความเข้มสนามไฟฟ้า (Electric field intensity) จงอธิบายพอสังเขป (20 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสประจำตัว _____ เลขที่นั่งสอบ _____

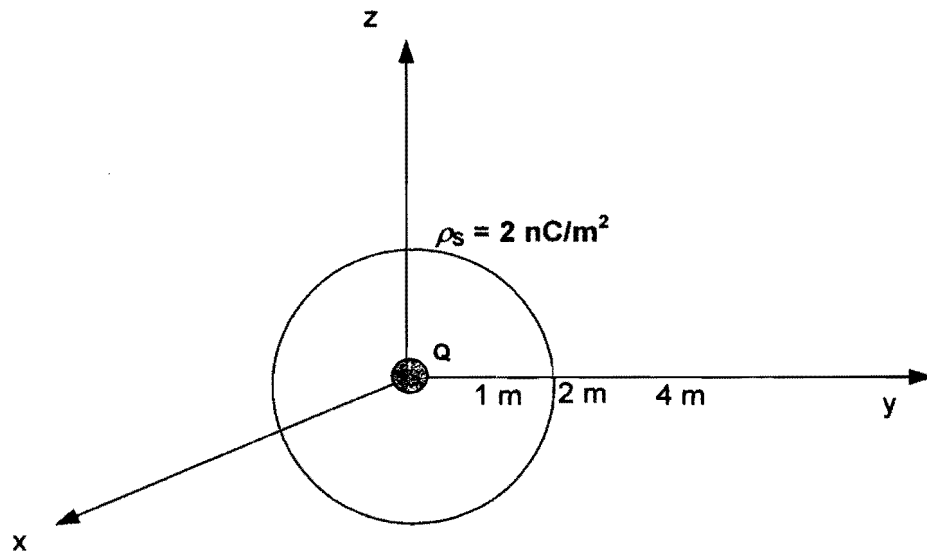
2. Coordinate system: กำหนดให้ค่าความเข้มสนามไฟฟ้า $\vec{E} = e^{-x}z\hat{a}_x + 2xy\hat{a}_y + \hat{a}_z$ V/m (20 คะแนน)

a) จงแสดงค่า $\vec{E}$ ในพิกัดทรงกระบอก (10 คะแนน)

b) กำหนดให้สนามไฟฟ้าเดินทางในอวกาศ จงแสดงค่า $\vec{D}$ ในพิกัดคาร์ทีเซียนและคำนวณขนาดฟลักซ์ที่เดินทางผ่านผิว $0 \leq x \leq 1$ และ $0 \leq z \leq 1$ และ $y = 2$ (10 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสประจำตัว _____ เลขที่นั่งสอบ _____

3. Gauss's law: รูปทรงกลมนำไฟฟ้ารัศมี 2 เมตรมีความหนาแน่นประจุ $\rho_s = 2 \text{ nC/m}^2$ ล้อมรอบก้อนประจุขนาด Q คูลอมป์ (20 คะแนน)

a) จงคำนวณขนาดประจุ Q ที่ทำให้ค่าฟลักซ์สนามไฟฟ้า $\vec{D}$ บนแกน y ณ ตำแหน่ง $y = 4 \text{ m}$ มีค่าเป็นศูนย์ (10 คะแนน)

b) จากคำตอบในข้อ a) จงคำนวณความหนาแน่นฟลักซ์ $\vec{D}$ ที่ตำแหน่ง $r = 1 \text{ เมตร}$ (10 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสประจำตัว _____ เลขที่นั่งสอบ _____

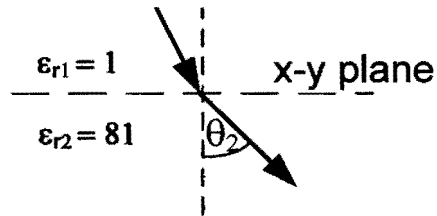
4. Work and electric potential: กำหนดให้ $\vec{E} = 2xy\hat{a}_x + yz\hat{a}_y + z\hat{a}_z$ V/m จงคำนวณงานในการลากประจุขนาด 1 C จากจุด P (0, 0, 0) ไปยังจุด Q (3, 4, 5) งานที่คำนวณได้เป็นงานที่ทำจากสนามไฟฟ้าหรือจากแรงภายนอก (20 คะแนน)

แนะนำ: $d\vec{l} = dx\hat{a}_x + dy\hat{a}_y + dz\hat{a}_z$

ชื่อ _____ รหัสประจำตัว _____ เลขที่นั่งสอบ _____

5. Electric boundary conditions: พิจารณารอยต่อระหว่างอากาศกับน้ำทะเลดังแสดงในรูป อากาศมี

$\epsilon_{r1} = 1$ และน้ำทะเลมี $\epsilon_{r2} = 81$ กำหนดให้ $\vec{D}_1 = 1\hat{a}_x + 3\hat{a}_z \text{ C/m}^2$, จงคำนวณ (20 คะแนน)

a) $\vec{D}_2$ (10 คะแนน)

b) $\vec{E}_2$ (5 คะแนน)

c) มุม θ_2 ที่ทำกับแนวตั้งฉากกับรอยต่อ (5 คะแนน)